

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Krakowie

Kraków, dnia 6 maja 2014 r.

OKKr 43-13/14

Pan
Prokurator
Waldemar Szwiec
Naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania
Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie
w/m

dot. Ko 42/14

dot. prośby o kwerendę w sprawie żydowskich grobów wojennych na terenie Ochothnica Dolna i Ochothnica Górna w aktach śledztwa o sygn. S 63/70 *Pacyfikacja w Tylmanowej i w Ochothnicy, pow. Nowy Targ*.

Uprzejmie informuję, że w trakcie przeprowadzonej kwerendy w aktach śledztwa o sygn. S 24/04/Zn w sprawie zbrodni nazistowskiej w *Ochothnicy i Tylmanowej* (byłe śledztwo S 63/70 *Pacyfikacja w Tylmanowej i w Ochothnicy, pow. Nowy Targ*) odnalazłam informacje dotyczące zbrodni niemieckich popełnionych na miejscowej ludności w tym na osobach narodowości żydowskiej.

W trakcie śledztwa ustalono m.in., że w okresie 1942 roku okupant niemiecki przeprowadził na terenie Polski południowej likwidację ludności żydowskiej, co dotknęło również miejscowości Ochothnica i Tylmanowa, podległe terytorialnie pod placówkę gestapo w Szczawnicy. W tym czasie placówką tą kierował SS-Sturmschaführer Arnold Sehmisch, a jednym z gestapowców był Josef König.

24 kwietnia 1942 r. gestapo ze Szczawnicy poleciło zebrać się radzie Żydów z Ochothnicy w domu Żyda Weissa. Gdy Żydzi zebrali się zgodnie z poleceniem przybyli do wsi gestapowcy ze Szczawnicy i rozkazali zebranym członkom rady wyjść przed budynek, gdzie zastrzelili ośmiu Żydów, w tym Mesingera, Hochansera, dwóch o nazwisku Furman, Sismann oraz trzech kolejnych, których nazwisk nie ustalono. Zwłoki zamordowanych Żydów pochowano na terenie osiedla Młynne.

3 lipca 1942 roku gestapowcy ze Szczawnicy ponownie przybyli do Ochothnicy. Wtedy zastrzelili nie mniej niż 12 osób narodowości żydowskiej, jednak w śledztwie nie zdołano ustalić jednoznacznie tożsamości zastrzelonych. Pod koniec sierpnia 1942 r. gestapo wydało polecenie wszystkim Żydom z tych okolic aby opuścili swe domy i udali się do Nowego Targu. Wówczas Ochothnicę i Tylmanową opuścili wszyscy pozostali przy życiu Żydzi.

Wyżej wymienione fakty zostały przytoczone w relacjach 11 mieszkańców

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
w Krakowie

ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków tel./fax (012) 429-62-35

komisja.krakow@ipn.gov.pl

www.ipn.gov.pl

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

Data podpis *huzel*

Ochotnicy: Jana Franasowicza, Stanisława Gíblaka, Jana Warmuza, Karola Barnasia (zam. Ochotnica Górna 207), Wojciecha Noworolnika, Ludwika Konopki, Franciszka Gabrysia, Ludwika Chodniczaka, Ludwika Sołtysa, Karola Barnasia (zam. Ochotnica Dolna 122), oraz Jana Brzeźnego przesłuchiwanym w lipcu i sierpniu 1975 r. przez Marię Gacek, Wiceprokuratora Powiatowego delegowaną do Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Krakowie.

Ksera powyższych relacji przekazuję w załączeniu, jednocześnie przedstawiam poniżej wyciągi z dwóch, w których znajduje się szczegółowy opis miejsc pochówku zamordowanych Żydów.

Świadek: Jan Franasowicz

Świadek, który podczas okupacji niemieckiej był grabarzem przy miejscowym kościele parafialnym w swoim zeznaniu stwierdzał „Grzebałem zwłoki w Młynnem na tzw. ‘żydowskiej łące’, były to zwłoki miejscowych Żydów rozstrzelanych przez Niemców. Kiedy nastąpiło to rozstrzelanie, nie pamiętam. Było to w tym czasie kiedy ogólnie strzelano Żydów. W Ochotnicy mieszkało wówczas kilka rodzin żydowskich. Nie pamiętam nazwisk tych Żydów. Wykopałem mogiłę na łące Żyda Salomona Mesingera i tam chłopci z Ochotnicy zwozili zwłoki. Pamiętam, że między innymi zwłoki rozstrzelanych Żydów przywoził Stanisław Jamiński. Dziś nie pamiętam dokładnie, ile w tej mogile pochowałem zwłok, ale co najmniej 12. Zwłok tych nikt nie ekshumował”.

Świadek: Ludwik Sołtys

Świadek mieszkał w czasie wojny na os. Młynne i pamięta że wiosną 1942 r. gestapowcy, pierwszy raz strzelali do Żydów z Ochotnicy. Sołtys Jan Brzeźny, polecił mu aby był obecny przy grzebaniu zwłok zastrzelonych Żydów co wspominał: „Na os. Młynne, w odległości ok. 500 m. od mego domu kilku mieszkańców Ochotnicy kopało grób a zwłoki rozstrzelanych leżały obok. Zwłok tych było dziewięć. Byli to sami mężczyźni i to sami najbogatsi spośród Żydów w Ochotnicy. Był wśród nich Mesinger Salomon – właściciel karczmy i sklepu spożywczego, Sissmann i Furman. Dalszych nie pamiętam. Żydów tych grzebaliśmy nocą.”

Za jakiś nie określony czas (świadek dokładnie daty nie pamiętał) egzekucja na ludności żydowskiej powtórzyła się i choć osobiście nie był przy niej obecny zeznał: „... po jakimś czasie znowu gestapowcy przyjechali do Ochotnicy i wtedy chodzili po domach i strzelali zarówno Żydów jak i Żydówki. Wówczas również byłem obecny przy grzebaniu zwłok rozstrzelanych. Zwłok tych było 12. Byli to Żydzi w różnym wieku.”

Załącznik 11:

- relacja świadka Jana Franasowicza, k. 26-28,
- relacja świadka Stanisława Gíblaka, k. 29-30,
- relacja świadka Jana Warmuza, k. 33-35,
- relacja świadka Karola Barnasia (zam. Ochotnica Górna 207), k. 36-38,9
- relacja świadka Wojciecha Noworolnika, k. 49-51,

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
w Krakowie

ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków tel./fax (012) 429-6242

komisja.krakow@ipn.gov.pl

www.ipn.gov.pl

Data

podpis

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM
25 CZE 2014

- relacja świadka Ludwika Konopki, k. 64-66,
- relacja świadka Franciszka Gabrysia, k. 69-70,
- relacja świadka Ludwika Chodniczaka, k. 73-75,
- relacja świadka Ludwika Sołtysa, k. 77-79,
- relacja świadka Karola Barnasia (zam. Ochotnica Dolna 122), k. 91-94,
- relacja świadka Jana Brzeźnego, k. 98-101.

Z poważaniem

STARSZY SPECJALISTA

Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Krakowie

Elżbieta Jakimek-Zapart
Elżbieta Jakimek-Zapart

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej-Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
w Krakowie

ul. Reformacka 3, 31-012 Kraków tel./fax (012) 429-62-35

komisja.krakow@ipn.gov.pl

www.ipn.gov.pl

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

Data podpis *[Signature]*

25 CZE 2012